Ч. 107 Середа 15 (27) мая 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи краеві

(Веденє контролї над громадскими касами позичковими).

Видїл краєвий подає слїдуючий комунїкат: На послїдній сесиї соймовій звернула комісия громадска увагу сойму на обставину, що після виказів, предложених Видїлом краєвим соймови, — на жаль не повних з причини недостатку дат зі сторони кількох видїлів повітових — в краю єсть майже 3.335 позичкових кас громадских, посїдаючих близько пять і пів міліона зр. майна, що майно се побільшаєсь відсотками річно о кількасот тисяч зр., що отже біднїйша часть населеня рільничого краю, для котрої кредит іпотечний за дорогий і неприступний, повинна в тих касах позичкових найти дешевий і легкий кредит, що однак ті каси виставлені на застою і утрату капіталу, бо з різних сторін краю дають ся чути нарікання, що визичені капітали остають довго в руках тих самих довжників, котрі платять лиш біжучі відсотки, або котрим ті відсотки дописують ся до довжної суми.

В наслїдок того домагає ся комісия громадска, щоби Видїл краєвий точно розслїдив справу і евентуально призадумав ся над відповідними средствами заради, а о результатї здав справу соймови. Виконуючи згадане порученє, розіслав Видїл краєвий до всїх видїлів повітових обіжник, в котрім сконстатував на підставі актів, що переважна частина позичкових кас громадских повнить свою задачу відповідно там, де они остають під безнастанною і систематично зорґанізованою контролею видїлів повітових. Ся контроля лежить в тім, що урядникови видїлу повітового велить ся провірити що найменше один раз в роцї, при нагоді люстрациї каси громадскої і рахунків громадских, також касу, книги, рахунки і скрипти довжні позичкової каси громадскої, звертаючи увагу передовсїм на спосіб сплати капіталу і відсотків. Коли-ж згадані каси в переважній своїй частинї, завдяки дїйстній і некоштовній опіцї репрезентаций повітових, відповідають своїй задачи, то не може бути сумнїву, що і прочі каси можуть бути привернені до такого стану, щоби свою задачу сповняли.

Иде лише о се, щоби репрезентациї повітові, в котрих повітї істнують зле ведені позичкові каси громадскі, хотїли щиро і прихильно заінтересуватись і заопікуватись згаданими касами, щоби репрезентация повітова взагалї уважала розвиток інституций позичкових кас громадских в своїм повітї одним з найважнїйших відділів, приналежних без сумнїву по мисли §. 21 з. о репрез. повіт. до економічного заряду повіту, щоби зорґанізувала на тій підставі систематичну контролю і не знеохочувалась перепонами, які походять з вкоріненого від довших лїт лихого заряду місцевого. Після гадки Видїлу краєвого, до поборення сего для каси невідповідного заряду, видїл повітовий розпоряджає достаточними средствами в §§. 64 і 102 закона громадского і в законї з 19 червня 1887 ч. 44 В. з. кр. о перейманю кас позичкових громадских в тимчасовий заряд повіту, а передовсїм в інструкциї Видїлу краєвого до того закона, виданої в порозуміню з намістництвом з 26 вересня 1887 р. ч. 32 В. з. кр. з 1888.

Систематичною контролею, котра є не лише правом, але і обовязком репрезентациї повітової з §. 98 зак. гром., зарадить ся — правда з разу повільно однак певно і безуслівно — що не будуть залеглости в ратах капіталу і процентах та що не будуть удїляти ся невідповідні позички.

Переняти громадску касу позичкову в тимчасовий заряд повіту, — на котрий в такім случаю переходить не лише обовязок стягати залеглости, але і признавати позички в надзвичайних випадках, — не має цїли закрити сю касу. Бо після арт. III згаданого закона з р. 1887 і §§. 10 і 15 наведеної висше інструкциї, переняте каси має цїль лиш єї упорядкувати, а відтак она має бути віддана назад громадї в заряд. Так упорядкована каса при слїдуючій постійній контроли, повинна відповісти і відповідає своїй цїли, як се доказують численні приміри.

Щоби мати погляд на теперішний стан адміністрациї позичкових кас громадских і на наслїдки контролї рад повітових над тими касами, візвав Видїл краєвий видїли повітові, щоби предложили єму до трех місяців подрібні відповіди:

1) В який спосіб зорґанізовані нагляд і контроля видїлу пов. над цїлостию фондацийного майна громадского, а тим самим і над фондациями громадскими, а коли такої орґанізациї нема, то треба виясните причину сего браку і заявити, коли репрезентация повітова до введення дїйстної контролї приступить.

---

10)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

— Припустім навіть, що так єсть, як кажете — відозвав ся Ґленарван — то на кождий спосіб, хоч нема певности що-до назви Патаґонів, мусите пане Паґанель, признати самі, що о їх величинї не можна нїяк сумнївати ся.

— Нїколи на то не згоджу ся — відповів розгорячений Паґанель.

— Патаґонцї великаньского росту — сказав Ґленарван.

— Не знаю.

— Отже низькі? — спитала леді Єлена.

— Того нїхто на певно не може сказати.

— То середного росту? — сказав Мек-Небс, аби всїх погодити.

— І того також не знаю.

— А, того вже за богато — відозвав ся Ґленарван — подорожні, котрі їх видїли....

— Подорожні, котрі їх видїли — перебив ґеоґраф — не годять ся в тім взглядї: Маґелян на пр. каже, що головою ледве сягав їм до пояса.

— Бачите!

— То правда; але знов Дрек говорить, що кождий Англичанин висший від найбільшого Патаґонця.

— А, Англичанин, може бути — відповів з погордою майор — але коли би ішло о Шкота...

— Кевендіш впевнює, що они великі і грубі — говорив дальше Паґанель. — Гавкінс робить з них велитів; Лємер і Сутен кажуть знов, що они мають по одинайцять стіп висоти.

— Отже бачите — ті люди заслугують преці на віру! — сказав Ґленарван.

— Так само як Вуд, Нербру і Фалькнер, котрі описують їх яко людий середного росту. Байрон знов, Ля Жіронде, Буґенвіль, Валліс і Картере кажуть, що Патаґонцї мають шість стіп і шість цалїв висоти, коли тимчасом д'Орбіні, учений і найлїпший знаток тих околиць, признає їм середний ріст, т. є. пять стіп і чотири цалї.

— Отже що правда з тих всїх різних і суперечних висказів? — спитала наконець леді Єлена.

— Правдою, пані, єсть то — відповів Паґанель, що Патаґонцї мають короткі ноги а довгий кадовб. Отже можна собі о них витворити понятє, яке хто хоче; найлекше казати, що мають шість стіп коли сидять, а лише пять як стоять. Найсьмішнїйше було би то, коли би їх цїлком не було; то погодило би всїх. Але вже досить о тім, милі приятелї — тимчасом як небудь треба признати, що пролив Маґеляна дуже величавий, навіть і без Патаґонців!

Саме в тій хвили обпливав *Дункан* Бравншвайґский півостров, маючи по обох боках пречудний краєвид. Сїмдесять миль дальше, минувши пригірок Григорія, побачили подорожні поміж деревами чілїйску хоруговь і церковний дзвінок в каплици Пунта Арена. Дальше вив ся пролив пишно поміж ґранїтними скалами; споди гір тонули в незмірених лїсах, а їх вершки білїючі вічними снїгами, губили ся в густих хмарах. В полудново-західній сторонї здіймала ся гора Тарн на шість тисячів пять сот стіп високо.

Довгий сумерк попередив ніч; вкінци погасло всяке сьвітло, небо окрило ся ясними звіздами; перед очима зачудованих подорожних розістлала ся величава дорога до полудневого бігуна. Серед тої ясної ночи, при блеску лише звізд, заступаючих морскі ліхтарні цивілїзованих країв, плив яхт сьміло, не спускаючи навіть котви в нїякій пристани, котрих таке множество в проливі Маґеляна; часто єго машти і линви дотикали ся галузя буків, що звішували ся понад морскими филями; часто також шруба *Дункана* розбивала води великих рік та полошила гуси, качки і множество инших пірнатих мешканцїв водного простору. Трохи дальше оказали ся руїни будинків і сумні останки опустілої кольонії, котрої імя буде вічно сумно сьвідчити о неплідности земли і яловости окружаючих єї лїсів. *Дункан* минав славну Голодову Пристань.

В тім власне місци в 1581 р. Іспанець Сарміенто поселив ся з 400-ма еміґрантами і оснував місто Сен-Філїп. Страшні морози здесяткували кольонію, голод витеребив то, що перед морозами ощїлїло, а в роцї 1587 найшов

2) В який спосіб згадані висше нагляд і контроля були доси виконувані, с. є. чи висиланєм періодичних (кілько разів річно) постійних або лиш случайних комісий до кождої громади на місце, чи виділи повітові жадають від громад предкладаня книг і рахунків задля їх провіреня і переведеня тим способом постійної контролї над адміністрациею громадскою, а іменно чи і в який спосіб веде ся контроля в дотеперішних позичкових касах громадских.

3) Який успіх принесла дотеперішна контроля виділів повітових над згаданими касами позичковими. В тій цїли мають предложити виділи повітові дати по можности з послїдного року: дотично стану кас взагалї, дальше стану дїйстно стягнених в сїм роцї капіталів а окремо відсотків, стану залеглостий в капіталї і відсотках, вкінци стану удїлених позичок, а заразом для порівнаня, о скілько можна, такі самі дати з давнїйших часів перед введенєм контролї виділів повітових, а коли би така контроля ще й нинї не була, то з року н. пр. 1890. Виділи повітові мають також розслїдити подрібно і Виділови краєвому в згаданім речинци предложити, чи і о скілько годить ся з дїйстним станом річи закид, піднесений комісиєю громадскою, що визичені з позичкової каси громадскої капітали довгі лїта остають в руках тих самих довжників, котрі лише біжучі відсотки платять, або котрих ті відсотки дописують ся до давної суми, та яких средств ужили доси виділи повітові до ухиленя згаданого надужитя.

Зміст одержаних справоздань подасть Виділ краєвий до відомости Сойму і назве поіменно ті ради повітові, від котрих справоздання в означенім речинци не одержить.

Перегляд полїтичний.

В суботу о годинї 9-ій рано відправлено в домовій каплици палати Архікн. Кароля Людвика заупокійне богослужене, котрого вислухала Найд. Вдова Архікнягиня Мария Тереса і члени Найв. Родини.

Найдост. Архікнязь Евгенїй прибув яко представитель Є. В. Цїсаря на царскій коронациї в пятницю по полудни до Москви. На зелїзничім двірци повитали Єго ц. і к. Високість великий крязь Володимир та инші великі князї і князї і австро-угорский амбасадор. На перонї була уставлена почетна компанїя полку ґренадиєрів ім. Є. В. Цїсаря Франц Йосифа з музикою і прапором. Музика відограла імн австрийский. Найд. Архікнязь забавить в Москві до дня 27 с. м.

З нїмецких кольонїй в полуднево-західній Африцї, в краю Дамара, доносять, що там повторили ся борби поміж чорними а нїмецкими войсками. Після телеґрамів страти по обох сторонах значні.

Італїяньский парлямент розпочав оногди наради над войсковим буджетом. Мінїстер війни заявив, що позаяк стан теперішних компанїй за слабий, то найлїпше буде зменшити число компанїй в той спосіб, що кождий баталїон буде мати не чотири але три компанїї. Відтак сказав мінїстер, що ухвалені для Африки кредити вистануть на покрите всїх потреб аж до січня слїдуючого року.

Сербский король іменував декретом з дня 20 с. м. комісию, котра має уложити проєкт нової конституциї і то цїлком незавнсимо від правительства. Головний начерк тої реформи вже обговорений на численних конференциях короля з провідниками сторонництв. Перебуваючі за границею члени комісиї мають прибути з початком слїдуючого тиждня.

Після найновійших вістий з Константинополя, погіршує ся положене на Кретї з кождим днем. На оногдашній авдиєнциї поручив султан грецкому патриярхови, щоби старав ся утихомирити ворохобничий рух. Грецкі часописи виступають дуже остро против Туреччини.

Новинки.

Львів дня 26 мая 1896.

— **Служебову інструкцию** для краєвих інспекторів податкових в Галичинї, Мораві, а на будуче і в Чехах доповнило Мінїстерство фінансів в такий спосіб: При своїх урядових люстрациях мають краєві інспектори податкові слїдити поведене властий, урядів і орґанів, підпадаючих під їх нагляд, також в тім напрямі, чи придержують ся они розпорядженя мінїстерского, котрим управильнено поведене властий скарбових супротив населеня в той спосіб, щоби се поведене відповідало оправданим жаданям податників. Дотичні заміченя потреба зазначити в табелях кваліфікацийних. Краєві інспектори повинні підчас подорожий інспекцийних користуватись кождою нагодою, щоби точно інформуватись о бажанях населеня, передовсїм начальників громад в справі урядованя властий і урядів податкових. Інспектори мають радо удїляти всякі поясненя, яких зажадають сторони, або поручити урядам, щоби се зробили. Що-до бажань і жалоб піднесених мають краєві інспектори податкові зарядити доходжене і видати в як найкоротшій, по можности, дорозї відповідні порученя, а о цїлій справі і о перепонах, не даючих ся усунути, здати справу в своїм справозданю.

— **Перший тїснїйший вибір** до ради міста Львова на двох радних розписано на середу дня 27 с. м. До вибору будуть служити ті самі леґітимацийні карти, а голосувати буде можна на двох з поміж чотирох кандидатів: Дзивиньского. Ґостковского, Ґетріца і Кордиса.

— **При рільничій школї в Дублянах** заведено від двох лїт для студентів тої школи інтернат. Студентів єсть разом 43. Директор тої школи Фромель дав оногди студентам приказ, щоби не приймали в інтернатї нїяких гостий з провінциї або зі Львова. У відповідь на те забрали о 11-ій годинї з рана всї студенти свої річи з інтернату і перепровадили ся до села. Директор Фромель поїхав зараз до Львова, аби цїлу справу представити в Виділї краєвім, але що тодї не було у Львові Маршалка краєвого ґр. Баденього, котрий виїхав був на похорон Архікн. Кароля Людвика до Відня, то справа полишила ся в завішеню і доси ще не полагоджена.

морский розбишака Кевендіш послїдного з тих чотириста нещастних умираючого з голоду серед развалин міста, котре вже так старо виглядало по шістьох лїтах від свого заснованя, немов би стояло шістьсот лїт.

Дункан плив вздовж тих опустїлих берегів; о всходї сонця біг тїсними проходами поміж лїси буків, беріз і ясенїв, з посеред котрих виставали зеленїючі вершки, горбки покриті сильним поростом трави і гордо до неба здоймаючий ся вершок обелїска Беклєнда. Корабель минув залив сьв. Миколая, давнїйше залив Француский, так названий Буґенвійлем; в далинї грали ся стада фок і великаньских китів, котрих видко було на чотири милї морскі. Вкінци обплинув пригірок Фровард настобурчений ще останками зимових криг. З другої сторони проливу на Огненній Земли здіймала ся до висоти шістьох тисячів стіп гора Сарміенто — величезне зборище скал пороздїлюваних туманами хмар, з котрих визирали вершки немов архіпеляґ навоздушних островів.

Коло пригірка Фровард кінчить ся американьска суша, бо пригірок Горн єсть лише скалою висуненою в море під пятьдесятим шестим степенем ширини.

Дальше звужує ся пролив між півостровом Бравншвайґским і Землею Розпуки, довгим островом, що тягне ся серед безлїчи островців. Яка то різниця межи перівно западаючими ся кінцями американьскої суші а рівними і чистими берегами Африки, Австралїї або Індиї! Який то переворот в природї поторгав в той спосіб сей величезний пригірок втиснений між два океани?

По урожайних і гарних побережах, наступив ряд нагих горбків порізаних тисячию каналів в найрізнїйші сторони. *Дункан* плив заєдно не змиляючи дороги, а клуби єго диму мішали ся з мракою на скалах. Не задержуючи ся минув кілька ішпаньских торговельних складів, що лежать розкинені тут і там в тій пустій сторонї. Коло пригірка Тамар пролив знов розширює ся; яхт мав досить місця, щоби обплисти скалисті і стрімкі береги островів Нербру і наблизив ся до полудневого побережа. Вкінци по трийцять шість годинній плавбі по проливі побачено виринаючі в далинї скали пригірка Пілярес на самім кінчику Землї Розпуки. Розлоге, чисте, блискуче море розтягало ся як далеко око засягло, а Яков Паґанель витаючи єго нїмими, але повними одушевленя рухами, був в тій хвили так зворушений, як колись Фердинанд Маґелян в торжественній хвили, коли *Трінїтад*, корабель на котрім плив, овіяв перший раз воздух Тихого Океана.

X.

Трийцятий семий рівнобіжник.

Вісїм днїв по тім, як *Дункан* минув пригірок Пілярес, гнав він цїлою силою пари до пречудного на двайцять миль довгого а на десять широкого заливу Талькагуано. Погода була чудесна. На чистім небі того краю не постане нї одна хмаринка від падолиста до марта, а полудневий вітер віє заєдно на полудневій довжинї тих берегів, заслонених ланцухом Андів. Відповідно до приказу льорда Ґленарван обїздив Джон Менґлїс уважно архіпеляґ Чільое і инші численні останки розбитої американьскої суші. Щось що могло належати до розбитого, — затопленого корабля, якийсь кусник машту, або иншого дерева обробленого людскою рукою могло навести подорожних на слїди *Брітаннїї*. Але на жаль не бачено нїчого і *Дункан* кинув вкінци котву в пристани Талькагуано, сорок два дни від часу як полишив мутні води заливу Кляйд.

Льорд Ґленарван велїв спустити човен на море і разом з Паґанелем поплив до берега. Учений ґеоґраф користаючи з нагоди, хотів ужити до розмови ішпаньского язика, котрого з таким трудом виучив ся; але на велике єго здивоване люди нїчогісенько єго не розуміли.

— Зле виговорюю, не маю правдиво ішпаньского наголосу — повтаряв засмучений Паґанель.

— Ходїм на комору — сказав льорд Ґленарван.

Там при помочи кількох анґлїйских слів, а ще більше нїмих знаків пояснено їм, що анґлїйский консуль мешкав в Консепсіон, містї віддаленім годину дороги від пристани. Ґленарван наймив пару бистрих коний і вскорі потім разом з Паґанелем в'їздив в мури того великого міста, заснованого Ішпанцем Валдівія, хоробрим товаришем Пізарів.

Як-же богато стратило оно з своєї давної величавости. Часто нападане і рабоване дикими Індиянами, спалене в 1819 р., опустїле в развалинах ще на пів стоячого муру, з слїдами пожару і знищеня, зійшло оно на друге місце перед сьвіжо розвиваючим ся Талькагуано і числило ледве вісїм тисячів мешканцїв, котрих лїнивство дозваляло улицям зарастати травою. Нїякої торговлї, нїякого житя, нїяких справ! З кождого ґанку відзивав ся голос мандолїни, через решітки у вікнах доносив ся спів тихий але пристрастний. Консепсіон, колись місто хоробрих і промисних людий, стало нинї оселею жінок і дїтий.

Ґленарван не дуже був цікавий розслїджувати причини того упадку і не зважаючи на замітки і наставанє Якова Паґанеля удав ся без страти часу просто до Й. Бентока, консуля Найяснїйшої королевої анґлїйскої, котрий приймив єго як найлїпше, а дізнавши ся о історії капітана Ґранта, обіцяв зарядити гляданє в цїлій прибережній околици.

На питанє чи тримаштовий корабель *Брітаннїя* їдучи до трийцятого семого рівнобіжника перепливав попри чілїйске або аравканьске побереже, одержав льорд Ґленарван заперечуючу відповідь. Нїякий рапорт о такій пригоді не дійшов нї до консуля нї до єго товаришів. Ґленарван не знеохочував ся тим цїлком. По-

— **Збори дяків деканата збаражского** відбудуть ся дня 28 мая с. р. в Збаражи в цїли завязаня аґентури з такою проґрамою: 1) о годинї 9-ій служба Божа, 2) о год. 11-ій відкрите зборів, 3) пояснене статута, 4) впис членів, 5) вибір аґента, 6) внесеня членів. На ті збори запрошує комітет всїх чч. Дяків збаражского і скалатского деканата. — За комітет: *Теодор Бучиньский* з Збаража. *Даниїл Гірка* з Черниховець. *Василь Яструбецкий* з Лубянок вижних.

— **Платня бурмістра Відня.** Перший віденьский бурмістр Еслярн в 1287 роцї повнив свій уряд без винагороди і так само его наслїдники аж до XIV. столїтя. В тім часї признано бурмістрови Відня з каси громадскої річну платню 10 фунтів феників (43 зр.). В XV. столїтю побирав вже бурмістр 32 фунтів феників платнї, 6 фунтів феників па „сьвяточні риби“, 16 золотих ґульденів на одїне і 2 золоті ґульдени для „панї бурмістрової“. В XVI. вінї пенсия бурмістра виносила вже 99 фунтів феників і 8 золотих ґульденів угорских. В р. 1700 признано бурмістрови 1500 зр. платнї, в 1861 р. 17.000, а 1885 року 24.000 зр. Тілько побирає бурмістр Відня тепер.

— **Огнї.** В Добротові коло Камінки струмилової погоріло дня 8 с. м. вісїм хат зі всїми будинками, а крім того двом господарям погоріли лише будинки. О підпал підозрівають одного „бразилїйця“, котрий утїкав, але зловлено его того самого дня в Камінцї і увязнено.

— **Велике нещастє** лучило ся оногди у француским містї Тульон. В маґазинї піротехнїчно. школи запалили ся три пачки з ракетами сиґнальовими, в наслїдок чого наступив страшний вибух. Цїлий маґазин знищений, дві женщини убиті на місци, а крім того сильно покалїчило кількох робітників і робітниць. Причиною вибуху було то, що в віддаленю яких 100 метрів від маґазину відбували ся вправи з сиґналовими ракетами і імовірно іскра ракети дістала ся до пачки, де були вибухові матерії.

— **Про убийство в Боянах** на Буковинї, о котрім ми оногди доносили, пишуть звідтам, що Олекса Звекля вже від кількох тиждгїв робив жінцї без причини докори, був дуже заздрісний. В понедїлок хотїв себе застрілити, але не вцїлив себе. Ві второк дала єму жінка сьвіже біле і вийшла на подвірє; тодї хопив Олекса рушницю і зачаїв ся на жінку. Коли она вернула в хату, зараз вгадала намір свого чоловіка і втїкла на подвірє. Але Олекса побіг за нею і вистрілив коло воріт. Жінка вцїлена в саме серце впала трупом. Убийника власної жінки арештовано, а за причину свого злочину подає він невдоволене з родинного житя.

— **Страшний хмаролом** навістив передвчера деякі околицї херсоньскої ґубернїї в Росиї і наробив величезної шкоди. Як з Одеси доносять, залила вода положене в ярі місточко Григориополь та забрала там 95 домів. В часї тої катастрофи потонуло там тринайцять осіб.

— **Чудо.** В селї Романівцї, недалеко від Бузданова, розповідають собі люди, що на полях того села явила ся Мати Божа, але еї не кождий може бачити. Селяни збігають ся великими товпами на то поле і цїлими днями та ночами чекають, щоби побачити чудо. Дали о тім знати до староства і оно зарядило все потрібне, аби люди не марнували дармо часу, бо о чудї нема там і бесїди.

— **Артист-маляр Боллєр,** о котрім ми оногди доносили, що він упав при мальованю Татр з руштованя в Монахові, помер там передвчера від одержаних ран.

— **Смерть від чаду.** Зимно, яке панувало до недавна в маю у нас, спонукало двох робітників в Перемишли наложити огонь в сьвіжій печи. Лягаючи спати, заткали они піч добре, аби тепло не пішло комином. Один з робітників, дізнавши в ночи якогось дивного чутя на собі, зірвав ся і втїк на подвірє. Другий же робітник спав дальше і, хоч опісля старали ся привести его до памяти, номер від чаду в шпитали. Смерть від чаду в місяци маю належить мабуть до рідких.

— **Також промова до депутациї.** Анґлїйска часопись Truth оповідає о такій пригодї: В роцї 1889 прибула депутация Бурів до президента Крігера, щоби єму представити, що акциї компанїї зачинають упадати і що він єсть за то відвічальний. Крігер, вислухавши депутацию, так сказав: „Перед кількома лїтами мав я малпу, котру дуже любив. Одного дня пішов я з нею на прогульку в лїс. Тодї було зимно на дворі, то я розпалив огонь для себе і для малпи. При тім огни малпа припекла собі хвіст і за то укусила мене. Я сказав їй тодї: Люба малпо, ми розпалили огонь, щоби огріти ся. Ти припекла собі хвіст з власної вини і я не розумію, чому ти на мене зла“. Сказавши то президент Крігер курив дальше спокійно люльку полишаючи депутациї аби винайшла для себе науку з его оповіданя.

ПОДЯКА.

Не могучи подякувати лично всїм прибувшим на похоронний обхід бл. п. мужа і вітця нашого Грацки, веденим приязнию і співчутєм паням і панам — робимо то в тій дорозї з цїлою вдячностию.

Впреп. о. провінциялови Норбертови Ґолиховскому, о. катихитови дрови Ів. Вилькицкому, о. крил. Льву Турквичеви і о. крил. Мартинови Пакижеви, як також Вп. греко-кат. питомцям духовним складаємо з цїлого серця найгорячійшу подяку.

Вкінци п. директорови рахунковому Ігнатію Кемпиньскому і цїлому зборови рахункових урядників ц. к. Намістництва засилаємо за зложене великого вінця і справлене заупокійного богослуженя — найсердечнїйше „Спаси Біг!“

Родина.

Господарство, промисл і торговля.

— **Стан засївів у всхіднїй Галичинї.** Зі всїх майже сторін — пише Rolnik — надходять нарікання на слоти, з гірских околиць навіть на снїги, котрі в послїдних днях цьвітня упали: лише місцями і то виїмково рільники в своїх справозданях не згадують о надмірних дощах. Коли порівнаємо справозданя сего року з справозданями за той час з минувшого року, то бачимо, що торік нарікано на недостаток вохкости, котрий спроводив лихий результат в озиминї; тепер однак, хоч в справозданях нарікає ся на доще, стан озимини треба признати безперечно користним, бодай в пересїчнім результатї для всхідної Галичини. Ріпак можна назвати взагалї досить красним; місцями лише потерпів від приморозків в мартї і на початку цьвітня, котрі за те гірше відбили ся на пшеници. Однак все таки пшениця представляє ся пересїчно дуже красно, сильно розкоренилась і дає надію доброго збору: так само і жито, которого стан переважно вдоволяючий. Як бачимо, справозданя що-до озимини випадають сего року користно. Відмінно звучать справозданя що-до засївів ярих і що-до управи ролї. Слоти і зимно спізнили значно одні і другі. — Ячмінь, де посїяний, сходить красно; але по части сїяно его що йно минувшого тижня, а декуди сїйба ще не була розпочата. Так само з вівсом і горохом, котрі гарно сходять. — Засїв бобу, бобику і вики покінчений виїмково лише там, де земля не надто вохка. — Конюшина торічна в переважній части густа і сильна, хоч місцями потерпіла від мишви. Весняний засїв конюшини з кінцем квітня ще не був покінчений. — Бараболї садять, декуди вже посаджені, а місцями мокрий ґрунт ще навіть не приладжений. — Трави пересїчно виглядають середно, декуди вдоволяючо. Остаточно на першу кісьбу вплине перша половина мая. В кождім случаю дотеперішна зміна погода і холодна пора може опізнити ріст. Квестия сїна є тим важнїйша, що дають ся загаль но чути нарікання на недостаток паші для худоби і коний.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 26 мая. Около 50 членів віденьского товариства дневникарів „Конкордия“ приїхало тут на виставу. На двірци повитав їх мінїстер торговлї Данїель і взагалї приймано їх сердечно.

Париж 26 мая. З причини царскої коронациї відбуло ся в Великій Оперї безплатне представлене, а войско увільнено на нинїшний день від всякої служби.

Рим 26 мая. На засїданю палати послів виступив пос. Імбріяні дуже остро против полїтики правительства і против потрійного союза та поставив резолюцию, аби візвати правительство, щоби оно вело полїтику відповідаючу більше народному духови Італїї. Дебати над тою резолюциєю відложено аж до дискусиї буджетової.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

вернув до Талькаґуано і не щадячи нї заходів нї коштів, вислав аґентів в різні сторони, щоби чогось о тім довідати ся. Всї гляданя показали ся даремні і не довели нї до чого; треба було гадати, що *Брітаннїя* не полишила по собі нїгде нїякого слїду.

Отже Ґленарван повідомив тодї своїх товаришів о безуспішности всяких заходів. Мария Ґрант і Роберт сильно з того засумували ся. То було шість днів по приїздї *Дункана* до Талькаґуано. Всї подорожні зібрали ся в задній части корабля. Леді Єлена вже не словами — бо й що-ж она могла сказати? — але пестощами потїшала бідні дїти капітана Ґранта. Яков Паґанель відчитав ще раз уважно загадочний документ, немов би хотїв єму видерти доси незвістні тайни. Вже майже від години вдивлював ся в папір, коли Ґленарван перервав его задуму.

— Пане Паґанель — сказав — відкликую ся до вашого бистроумства: може наше толковане того документу хибне, може єсть в нїм яка неясність?

Глубоко задуманий Паґанель не відповідав нїчого.

— Може бути, що помиляємо ся що-до місця катастрофи? — питав знов Ґленарван. — Чи-ж назва „Патаґонїї“ не прийде насамперед па гадку кождому навіть найменше роздумуючому чоловікови?

Паґанель все мовчав.

— Вкінци чи-ж тої назви не оправдує ще слово „Індияни“?

— Цїлковито — замітив Мек-Небс рівнодушно.

— І чи-ж з того не виходить ясно, що Ґрант пишучи то бояв ся попасти в неволю Індиян?

— Тут вам вкінци перебю, дорогий льорде — відозвав ся Паґанель — і кажу, що коли всї ваші внесеня, які ви доси навели, оправдані, то послїдне — як менї здаєть ся — не має основи.

— Що ви через то розумієте, пане Паґанель? — спитала леді Єлена, а очи всїх звернули ся на ґеоґрафа.

— Розумію то — відповів Паґанель з притиском — що капітан Ґрант „єсть тепер у Індиян в неволи“ і кажу, що документ не полишає в тім взглядї нїякого сумнїву.

— Прошу вас, кажіть яснїйше — настала міс Ґрант.

— Нема нїчого лекшого, люба панно Марие; замість читати „стануть невільниками“, читаймо „суть невільниками“, а тодї вже всьо буде ясне як на долони.

— Але то не може бути! — сказав льорд Ґленарван.

— Не може бути? А то чому, мій честний приятелю? — спитав Паґанель усьміхаючи ся.

— Бо фляшка мусїла бути кинена в море в хвили, коли корабель розбивав ся о скали. Звідси конечне внесенє, що степенї довжини і ширини відносять ся до місця, в котрім потопув корабель.

— На то нема нїякого доказу — відповів живо Паґанель — і не знаю чому ті нещастні, коли їх вже Індияни затягнули в глубину краю, не мали би глядати пагоди повідомити при помочи тої фляшки о місци своєї неволї?

— З тої простої причини, пане Паґанель, що аби кинути фляшку в море треба его мати під рукою.

— Або як нема моря — відповів Паґанель — то треба мати ріку, що до него впадає.

З зачудованєм принято ту нову, хоч дуже імовірну відповідь. По оживлених очах, якими глядїли на Паґанеля его слухателї, пізнав він відразу, що кождому з них заяснїв в серци новий промінь надії.

(Дальше буде).

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.